

MEMO 18.02.2015

TURISMI TÖÖGRUPP

I KOOSOLEK

Aegviidu Loodusmaja

Osalejad: Tiina Sergo, Sille Noor, Olja Markova, Monika Kannelmäe, Tiina Paltser, Ülle Rink, Eleri Valdma, Katti Muru, Tõnis Raudla, Cerly Saar, Steve Hindrekson, Anu Uusmaa, Piret Aavik, Arvi Karotam, Hülle Saarts

Päevakava:

Sissejuhatus

Tutvustusring

Riigi, regiooni, maakonna tasandi tegevused ja ressursid

LEADER Ida-Harju Koostöökada – hetkeolukord, toetused turismiettevõtlusesse, ühistegevustesse ja koostöötugi

Grupitöö I – probleem(id), probleemi kirjeldus, lahenduste leidmine?

Grupitöö II – Tulemus, kuhu tahame jõuda?, Eesmärgi kirjeldus

Tiina Sergo, Ida-Harju Koostöökoja tegevjuht juhatas päeva sisse, rääkis strateegia koostamise vajalikkusest Ida-Harju tegevuspiirkonnale ning selgitas turismi töögrupi ülesandeid ja töö korraldust. Selgitas, miks on ettevõtlus jagatud kolmeks töögrupiks – ettevõtlus, turism ja kohalik toit - see on vajalik, et võimalikult täpselt selgitada iga sektori jaoks olulised tegevused. Tiina rääkis töögrupi töö olulisusest, kui vajalik on töögrupi poolt antav sisend Ida-Harju Koostöökoja LEADER strateegia koostamiseks.

Hülle Saarts, HEAK konsultant-turismikoordinaator, turismi töögrupi juht – sissejuhatus ja tutvustusring

Sille Noor – IHKK

Olja Markova – Kose vallast. Tegeleb kitsepiimatoodete valmistamise ja turismiga

Monika Kannelmäe – Raasiku vald, dendropark ja iluaed

Tiina Paltser – RMK Looduskeskus Aegviidus

Ülle Rink – ettevõtte Aegviidu vallas. 17a pakkunud hobustega teenuseid, korraldan lastele ratsalaagreid, ratsaretki, sünnipäevi

Katti Muru – Kose vald, endine Kõue. Meeldib turism, tunneb Steve.

Eleri Valdma – endine Kõue vald. Tegeleb loodusturismiga

Tõnis Raudla – Aegviidu jaamahoone, tahaks hakata midagi arendama

Cerly Saar – endine Kõue vald. Loodusturism ja majutus on hetke tegevus. OÜ Rabav

Steve Hindrekson – Viikingite Küla. Turism ja kõik muu sinna juurde käiv.

Anu Uusmaa – vibulaskmise rahvusvaheline treenerite koolitaja ja vibulaskmise treener. Plaanis hakata tooma rohkem vibulaskmise võistlusi ka Harjumaale.

Piret Aavik - Ravila mõis, Kose vallas. 1,5 a mõis eraomandis, sammhaaval edasimine ja

arendamine.

Arvi Karotam – Anija vallavanem.

Riigi, regiooni, maakonna tasandi olulised tegevused ja ressursid tegevuste läbiviimiseks

Hülle rääkis lahti riigi, regiooni ja maakonna tasandi turismiarendud ja -tegevused ning rõhutas, et oluline on teada, millised on turismisuunad riiklikul tasandil, millist abi saab turismiettevõtja maakonna tasandil, kuidas siduda riigi, regiooni ja maakonna tasandi suunad Ida-Harju Leader tegevuspiirkonna suundadega, et võimalikult läbimõeldult valmiks turismiettevõtjate jaoks olulised tulevikusuunad ja strateegilised eesmärgid, mis toetavad piirkonna ettevõtjaid ning aitavad piirkonda tugeva turismipiirkonnana turundada.

Riiklik Turismi Arengukava 2014-2020 - valmis 2013.aastal, kus peamiseks eesmärgiks on tagada Eesti konkurentsivõime ja rahvusvaheline atraktiivsus.

Slaididel info

Riikliku turismi arengu kava koordineerib ja tegevuste elluviimist toimetab EASI turismiarenduskeskus (TAK).

Tugiteenus jätkub samas võtmes nagu eelmisel programmiperioodil. Eelmisel programmiperioodil loodi Eesti turismi veebikeskkond, mis on abiline nii külastajale kui turismiettevõtjale - puhkaeestis.ee ja visitestonia.com (väliskülalisele). Infosüsteeme arendatakse uuel perioodil edasi, samuti statistika ja uuringute koostamine, mis on oluline turismivoogude suunamisel ning turundusplaanide koostamisel.

Turundus on uuel perioodil teisiti, suunatud eelnevalt kokkulepitud sihtturgudele ja kaasates partnereid, kes finantseerivad ise tegevuses osalemist. Eesmärgiks on Eesti kui reisisihti tuntuse suurendamine. Seni on olnud kõige suurem sihtturg Soome (tõenäoliselt on ka edaspidi). Esile on kerkinud Saksamaa ja Läti, kust tulevate turistide arv on kasvanud.

Tootearendus – turismi toode ja sihtkoha arendus. EAS soovib näha kvaliteetsemat turismiteenust. Viiakse läbi koolitusi ja seminare, kuhu oodatakse ettevõtjaid ja muid turismiteenusepakkujaid. Hetkel puudub regulatsioon, kuidas aktiivse puhkuse tegevusi ja atraktsioone pakutakse, regulatsiooni väljatöötamine toimub koostöös ettevõtjate ja ettevõtjate liitudega. Informatsioon kohtumiste kohta tuleb koordinaatorilt – soovitatav lugeda läbi HEAK ja EAS poolt saadetavad infokirjad ning aktiivselt kaasa rääkida ja osaleda.

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine (PKT)

Suund eelkõige töökohtade loomisele

PKT Külastuskeskkonna arendamiseks on sisendi andnud kohalike omavalitsusüksuste juhid.

Turismivaldkonna arendamiseks planeeritavate toetusmeetmete ja programmide kohta jagab infot EAS oma kodulehel vastavalt meetme avanemise järgi. Kõige enam puudutab väikeettevõtjat meede „Uute ärimudelite kasutuselevõtmine“ toetusmeede.

Rahvusvaheliste ürituste ja konverentside korraldamine meede avaneb märtsis 2015

Rahvusvahelselt huvipakkuvate turismiatraktsioonide arendamise toetus, enamus toetussummast läheb multifunktsionaalse konverentsi- ja messikeskuse rajamiseks.

Uute ärimudelite kasutuselevõtmise toetusmeede, mõeldud toeks väikeettevõtjale uute ärimudelite uuendamisel, innovatsiooni toetamisel turismitulude suurendamiseks, eelinfona peaks avanema aprillis 2015. Kuna praegu on palju informatsiooni, siis tuleb ise pidevalt silma peal hoida, millal meetmed avanevad.

Toetus ettevõtjale maakondlikest arenduskeskustest, Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus SA (HEAK) – konsulteerimine, nõustamine, abi äriplaani koostamisel.
Tutvustus (täpsem info slaididel ja www.heak.ee)

LEADER – Ida-Harju Koostöökoda

Turismiettevõtluse toetuse lühikokkuvõtte (täpsem info slaididel). *Turismiettevõtjad on üsnagi suures mahus kasutanud võimalust taotleda toetust Ida-Harju Koostöökoda meetmest „Tööd ja leiba“. Võib öelda, et turismiettevõtjad on olnud kõige aktiivsemad ettevõtluskeskkonnale loodud toetuse taotlejad. Ka on piirkonnas tegevad MTÜ-d olnud aktiivsed taotledes toetust ühistegevuse meetmetest.*

Ida-Harju Koostöökoda ise on olnud suureks abiks turismiettevõtjale, koostöökoda enda poolt on läbi viidud erinevaid koolitusi ettevõtjale, eesmärgiga luua ettevõtjate omavahelike ühistegevus ja koostöövõrgustik. Koostöökoda eestvedamisel on koostatud piirkonda tutvustavaid infomaterjale nii turismi kui toiduteemal, messitoetused on aidanud ettevõtjatel end turundada lõpptarbijale-külastajale.

Grupitöö I

Hetkeolukord / Probleem – probleemi kirjeldus / Lahendused

Grupitöö ülesandeks oli kaardistada hetkeolukord: ettevõtja enda olukorda silmas pidades ja piirkonna olukorda silmas pidades, mis on need probleemid, mis on seni takistanud ettevõtetel oma teenust pakkuda ja millisest toetusest on puudu, et piirkond turismipiirkonnana nähtaks muutuks

I grupp – Kose, Anija ja Raasiku vallad esindatud.

Probleemid:

- turundamine – pigem kehv, turundamise oskus on kehv.
Lahenduseks koolitus ja koostöö.
- Turismiobjektid, mis on olemas, on madala multifunktsionaalsuse tasemega ja kasutusel hooajaliselt (peamiselt suvel). Objekti või vaatamisväärsuse kasumlikkust ja atraktiivsust tõstab see kui on pakkuda rohkem kui ühe teemavaldkonna teenust ning tegevusi jagub erinevateks hooaegadeks.
Objekti näide: dendropark “Smaragd” Raasiku vallas ; Tuhala Nõiakaev Kose vallas
Lahenduseks lisaressurssi olemasolu (raha, aeg, oskus)
- vähene omavaheline koostöö turundustegevustes
vähene infovahetus
infokoordinaator? (kas palgaline või vabatahtlik töö?)
Lahendus koostöövõrgustik
- turismiobjektid ühtselt kaardistamata – valdade üleselt

Vaja arendada:

- Raha / ressurss / aeg / ettevõtlikud inimesed ja aktiivsus
- Omavaheline koostöö, infovahetus. Vaja on inimest, kes terve piirkonna peale koondaks ja jagaks infot. Piirkonna siseselt ei teata, et selline informatsioon on olemas. Ida-Harju võiks piirkonnas tervikuna info koondamise ja jagamise ühtlustada. Mõnes vallas on (väidetavalt) olemas, kuid peamiselt vabatahtlikkuse baasil. Vabatahtlikud varem või hiljem väsivad, seega tuleks vabatahtlike panust väärtustada.

Arvi Karotam: Anija vallas turismi arengukava juba pool aastat vastu võetud. Olemas struktuur, kes hakkab infot koondama – Kõrvemaa Turism MTÜ. Ettevõtja tegi vabatahtlikult eeltöö ära. Ettevõtjatele peakski enne keegi eeltöö tegema ning ära tõestama, et see on teie võimalus ja alles seejärel hakata raha küsima. Eestvedaja olemasolu on oluline.

- Kaardistamine võiks olla valdade ülene – turismiobjektid ühtselt kaardistamata. Kaardistusest saadud info väljendusvorm (paberkaart/interaktiivne vm) on juba spetsiifiline teema, seda saab hiljem täpsustada
Lahendused: kokusaamised, infovahetus, koostöö koordinaator, kaardistamine.
Olemasolevad objektid välja toodud: Mitmed head loodusturismi tegijad, dendropark “Smaragd”, Paunküla veehoidla, SEE- kaev, Anija mõis, Rahvusvaheline festival (Kiruverre muinaslaager), Anija Eit – valla identiteet, “Kose Kutsub Külla”, Alleksi Peomaja.

Küsimused ja kommentaarid:

(P. Aavik) Anija mõis valmis 2019. Kas on juba projekt valmis ja rahastus olemas? Vastus (A. Karotam) selgitab: viimase aasta jooksul on mõisal valminud tõsine arenguvision, mille koostamisel on kaasatud palju olulisi inimesi. Kontseptsiooni järgi tuleb mõisaajastu kultuuri- haridus-, loodus- ja perekeskus. Kompleksne lähenemine on valmis. Mõisa korrastamisel loodetakse PKT peale. Mõisa nähakse mitte ainult Anija, vaid kogu piirkonna objektina. Peaks jääma rahvale avatud objektiks.

Eskiisprojekt on hetkel olemas, projekt läheb töösse siis kui vallavolikogu annab rohelise tule. TTA on tehtud.

II grupp – Kose ja Aegviidu vallad esindatud

Kõigepealt kaardistati kõiki puudutavad objektid.

Objektid: ühised piirkonna objektid Nõiakaev, kirikud, matkarajad

Probleemid:

- kirikute puhul suurim mure on see, et kirikud ei ole külastajale avatud. On küll projektipõhine „Teelistele avatud kirikud, aga ukсед on lahti liiga vähe. Kirikud võiksid olla, kui kohad kuhu satub turist ning mis toimivad ka infopunktidenä (flaierid jms) peaksid olema avatumad ja ligipääsetavad.
- Matkarajade puhul ühisosana tuli välja, et kõige suurem probleem on inimeste üldine teadlikkus ja vastutuse võtmise tahe. Üldine ohutunnetuse tase on madal, ei anta aru oma tegemiste või tegemata jätmiste tagajärgedest. Üldine ignorantse foon on suur ning LEADER ei suuda üksinda seda lahendada.
veel probleemideks: sõidukid matkaradadel, avalik kord veekogude ääres on puudulik (järelevalve, parkimine, prügi)
- Väikeettevõtja starditoetuse kadumine riigi poolt
- Lahendusena: kirjeldada ja märgistada ohud paremini.
Toitlustus- ja majutuskultuur

Muinsuskaitsealuste projektidega on suur probleem. Muinsuskaitse on alarahastatud, pigem tegeleb ettekirjutuste tegemisega. Toetus objektide kordategemiseks on vähene.

Lahendused:

Avanevate meetmete teavitused võiksid tulla varem, et jõuaks reageerida ja planeerida. Info valla kodulehel – aktiivsed ettevõtjad peaksid olema avalikes materjalides kajastatud Integreeritavad tegevused – suuremaid üritusi teha integreeritult.

Küsimused ja kommentaarid:

(A. Karotam): Kes peaks olema liikumapanev jõud integreeritud tegevuste algatamisel ja elluviimisel?

Vastus (A. Uusmaa): see kellel kõige rohkem kipitab ja kellel on üleliigset entusiasmi. Initsiatiiv peab tulema rohujuure tasandilt, ülevalt alla on väga raske motiveerida. Lihtsam on leida altpoolt üles liitlasi kui hakata delegeerima.

Kommentaari (K. Muru): nõus, aga ühel hetkel jääb siiski puudu KOV toest. KOV on kitsi tunnustama kogukonna ja valla aktiviste.

Repliik (A. Karotam): Anija vald on algatamas sädeinimeste põhjalikku tunnustamist. 9 erinevate kategooriat. Tunnustamist ei ole kunagi liiga palju. 23. veebruari õhtul on Anija valla kontsert-vastuvõtt internetis ka kõigile nähtav.

III grupp – Aegviidu ja Kose vallad esindatud

Probleemid;

- Ühisturundus – messidel käimine. Ühiselt jõuab rohkem. Peaks olema võimalik taotleda messidel käimise toetus.
Kommentaari (H. Saarts): pigem tuleb vaadata, kuidas ja kellele (sihtturg ja sihtgrupp) ennast turundada. See olukord on möödas, et kõik ettevõtjad üksikult messil end turundada saavad, see pole ka mõistlik.
- Majanduskulude vähendamise seotud projektid peaksid kindlasti olema üks teema, mida on vaja toetada. Majutusettevõtete jaoks väga aktuaalne.
Küsimus (K. Muru): majanduskulude all mõeldud püsikulused?
Vastus (C. Saar): Jah. Küte, energiasääst, töäjõukulud jm.
- Koostöövõrgustik – puudu on koostöövõrgustikust, kes haldaks ja vahendaks infot. Need, kes algajatenä silenevad turule (nii turismi kui ka muudes ettevõtlusvaldkondades), peaksid saama oma piirkonna kohta infot (kes, kus ja mida teeb, parimad praktikad jm).
- Veehoidla potentsiaal kasutamata – kergliiklustee jms.
- Madalhooajalisus –
- Kvaliteetsete majutuskohtade vähesus – on tegevusi, mis nõuavad kvaliteetsemaid tingimusi kui maapiirkonnas täna pakkuda on. On arenemas nišiturism, mille puhul nõutakse ka kõrgemaid tingimusi.
- Töäjõukulud ja seadusandlus?

Lahendused:

Ettevõtlusmeetmes mitte toetada MTÜ-sid ja SA-sid (või toetada ettevõtjatega samadel alustel).

Grupitöö II

Toimus arutelu EAS toetusvõimaluste kohta, suurt huvi tunti alustava ettevõtte toetuse teemal, et kuna käesoleval perioodil riigi tuge alustavale ettevõtjale sellistel tingimustel nagu

eelmisel programperioodil oli, enam ei ole, siis on oluline, et Leader toetusmeetmes oleks see võimalus olemas.

Grupitöö peamine ülesanne on leida tee(d), millede abil soovitud tulemusi saavutada.

Tulemus, kuhu soovime jõuda?

- Koostööprojektid
Vähemalt kolm osalejat, projektitegevuse käigus likvideeritakse puudused, mis takistavad koostööd
- Stardiabi alustavale ettevõtjale, klausliga, et ettevõtte äriplaan on koostatud koostöös HEAK-i konsultandiga
- Ühisturundus
- Teenuste kvaliteedi tõstmine, seminarid, koolitused (nt. keeleõpe)

Eesmärk:

Et oleks võimalikult palju turiste, väikesed kulud jne

Eesmärgi kirjeldamiseni sellel koosoleku ei jõutud, kuid järgmisel kohtumisel toimub sellel koosolekul tehtud ettepanekute ja väljaöeldud teemade arutelu ning analüüsimine.

Turismi töögrupi II koosolek toimub Kose Kultuurikeskuses 25.veebruaril algusega kell 9:30

Memo koostasid: Tiina Sergo ja Hülle Saarts